

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.040/2013/16. szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Monyoródi Krisztián ügyvéd által képviselt **K.** Zártkörűen Működő Részvénytársaság „felszámolás alatt” (felperesnek a dr. Keller András ügyvéd által képviselt „**J.** Korlátolt Felelősségű Társaság I. rendű és a dr. Pálvölgyi László ügyvéd által képviselt **V.** Korlátolt Felelősségű Társaság II. rendű alperes ellen a kifizetett összeg visszakövetelése iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken 4.G.40.178/2011. számon folyt perében, valamint

a dr. Monyoródi Krisztián ügyvéd által képviselt **K.** Zártkörűen Működő Részvénytársaság “felszámolás alatt” (8900 Zalaegerszeg, Batthyány u. 11.) felperesnek a dr. Belső Béla Krisztián ügyvéd által képviselt **U.** Betéti Társaság I. rendű, a dr. Hunyadfalvy Balázs ügyvéd által képviselt **M.** Korlátolt Felelősségű Társaság II. rendű, a Dr. Hámori Péter, dr. Soltész Beatrix ügyvéd által képviselt **N.** Korlátolt Felelősségű Társaság III. rendű, a dr. Kelemen Péter ügyvéd által képviselt **N.** Korlátolt Felelősségű Társaság IV. rendű, az **A.** Betéti Társaság V. rendű, a dr. Kókay Zsuzsanna ügyvéd által képviselt **m.** Korlátolt Felelősségű Társaság VI. rendű, a dr. Latky József ügyvéd által képviselt **J.** Korlátolt Felelősségű Társaság VII. rendű, a dr. Popgyáknik Péter ügyvéd által képviselt **S.** Korlátolt Felelősségű Társaság VIII. rendű, a dr. Lévy Zsolt ügyvéd által képviselt **B.** Zártkörűen Működő Részvénytársaság IX. rendű, a dr. Adorján-Husz Rózsa ügyvéd által képviselt **W.** Korlátolt Felelősségű Társaság X. rendű, a dr. Sárközi Sándor ügyvéd és a dr. Glicza Viktória ügyvéd által képviselt **N.** KG XI. rendű, a dr. Adorján-Husz Rózsa ügyvéd által képviselt **Z.** Korlátolt Felelősségű Társaság XII. rendű és a dr. Slezák József ügyvéd által képviselt **Z.** Korlátolt Felelősségű Társaság XIII. rendű alperesek ellen kifizetett összeg visszakövetelés iránt a Zalaegerszegi Törvényszéken 4.G.40.166/2011. számon folyt perében, a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.30.113/2012/16. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett 17. sorszámú felülvizsgálati kérelem folytán – tárgyaláson – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a **M.** Kft. II. rendű és a **N.** Kft. IV. rendű alperesnek egyenként 95.000 (kilencvenötezer) Ft, továbbá a **U.** Bt. I. rendű, a **V.** kft. II. rendű, a III. rendű, a VI. rendű, a VII. rendű, a VIII. rendű, a IX. rendű, a X. rendű, a XI. rendű, a XII. rendű alpereseknek egyenként 47.500 (negyvenhétezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy az államnak - az adóhatóság felhívására - fizessen meg 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes generálkivitelezéssel foglalkozó gazdasági társaságként állt üzletszerű kapcsolatban az alperesekkel, melyből az alpereseknek különböző összegű követelése keletkezett a felperessel szemben. A felperes az alperesek követelését felszólítás ellenére nem egyenlítette ki, az alperesek a felperes ellen felszámolási kérelmeket nyújtottak be. A kérelmek alapján indult felszámolási eljárásokban az elsőfokú bíróság a felszámolást elrendelte, azonban a végzések jogerőre emelkedése előtt a felperes az alperesek követelését részben vagy teljes mértékben kiegyenlítette azért, hogy az alperesek a felszámolási eljárások lefolytatása iránti kérelmeiket visszavonják.

A 4.G.40.166/2011/13. számú ítéletben szereplő I-XII.r. alperesek részére 2010. július 27-ét követően, még 2011. szeptember 13-a előtt teljesített (a XIII. r. alperessel szemben a bíróság az eljárást megszüntette), míg a 4.G.40.178/2011/6. számú ítéletben szereplő II.r. alperes részére részben 2010. július 26-án, részben 2011. január 19-én egyenlítette ki a tartozását (e per I. r. alperesével szemben a bíróság a pert megszüntette).

A 2010. szeptember 27-én előterjesztett kérelem alapján a felperes ellen 2011. szeptember 13-án az 1. Fpk.20-10-010914. számú eljárásban a felszámolás megindult, felszámolóként a **T.** került kijelölésre. A felszámolási eljárásban 4.473.440.223 Ft összegű hitelezői igényt vett nyilvántartásba a felszámoló, a hitelezők száma meghaladja a százat.

A 4.G.40.166/2011 számú perben a felszámoló által képviselt felperes keresetében az alperesek részére teljesített kifizetéseket követelte vissza a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 40.§ (2) bekezdése alapján. Keresetét arra alapította, hogy a kifizetések - abban az eljárásban, melyben a felszámolás végül megindult a felperessel szemben -, a felszámolási eljárás lefolytatására okot adó kérelem bíróságra történő beérkezése napját (2010. szeptember 27.) megelőző 60 napon belül, illetve azt követően nyújtott szolgáltatásnak minősülnek. E kifizetések az alperesi hitelezők előnyben részesítését eredményezték és, mint szolgáltatások nem tekinthetők a rendes gazdálkodás körébe tartozónak. A kifizetések rendes gazdálkodás körén kívüli voltát abban látta, hogy a felszámolás megindulása előtti egy évben a felperes csak azokat a hitelezőket fizette ki, akik ellene felszámolás elrendelése iránti kérelmet terjesztettek elő, és akkor fizetett csak, ha a bíróság első fokon már elrendelte a felszámolást. A felperes tehát csak a másodfokú eljárás során fizette ki a tartozásait és e gyakorlat nem tartozik a rendes gazdálkodás körébe.

Az I-XII.r. alperesek kérték a kereset elutasítását. Vitatták, hogy a kifizetés nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak, és többen azt is vitatták, hogy előnyben részesültek volna. Álláspontjuk szerint nem történt előnyben részesítés, mert a felperes nem esedékesség előtt fizetett, csak az adott jogviszonyból eredő kötelezettségének tett eleget, többletjogosítványt részükre nem hozott létre. Vitatták azt is, hogy a kifizetések a rendes gazdálkodás körén kívül estek volna. Mivel követelésük már régen lejárt, nem tettek mást, mint azt, hogy a törvényes úton próbálták a követelésüket behajtani.

Az elsőfokú bíróság az alperesekkel szemben benyújtott kereseteket elutasította, s kötelezte a felperest a költségek viselésére. A hitelezők előnyben részesítését - a többi hitelezőhöz képest - megállapíthatónak tartotta, a szolgáltatást azonban a rendes gazdálkodás körébe tartozónak minősítette. Úgy ítélte meg, hogy sem a kifizetések, vagy az arra okot adó jogügyletek tartalma, jellege, indokoltsága, sem azok volumene nem teszi a kifizetéseket a rendes gazdálkodás körén kívülivé.

II.

A 4.G.40.178/2011 számú eljárásban a felperes keresetében a II.r. alperessel szemben a kifizetés időpontja miatt a követelés egy része visszakövetelhetőségének a jogalapjaként a Cstv. 40.§ (1)

bekezdésének c) pontját, míg a másik része visszakövetelhetőségének jogalapját - a kifizetés időpontja miatt - a Cstv. 40.§ (2) bekezdésében határozta meg. E körben az érvei azonosak voltak a másik eljárásban előadottakkal. A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított keresetében arra hivatkozott, hogy a felperes 6.042.703 Ft-ot e rendelkezés megsértésével fizetett ki a II.r. alperesnek. Álláspontja szerint a fizetése képtelenség-közeli helyzetben levő adós, egy már fennálló kötelelem jogosultját, egy jogügylet következtében többhöz juttatta, mint amihez a vele egy sorban levő hitelezők hozzájutnak. Ezért a hitelező előnyben részesítése megvalósult.

A II.r. alperes kérte a kereset elutasítását.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest a perköltség viselésére. A Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjának értelmezése körében kifejtette, hogy nem minősül jognyilatkozatnak valamely szolgáltatás teljesítése, mert arra a jogalkotó a Cstv.40.§ (2) bekezdésében foglalt speciális törvényi tényállást hozta létre. Kifejtette, a két jogszabályhely úgy határozható el, hogy a Cstv. 40.§ (1) bekezdésének c) pontja esetében egy szerződés vagy jognyilatkozat támadható, míg a (2) bekezdésnél egy szolgáltatás visszakövetelési joga gyakorolható, a szerződés megtámadása - azaz az érvényességének vitatása - nélkül.

A Cstv. 40.§ (2) bekezdésével kapcsolatban az álláspontja az I. számú ügyben kifejtettekkel megegyezett: a kifizetés nem a rendes gazdálkodás körén kívül történt.

*

Az ítéletek ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést. A másodfokú bíróság elrendelte az I. ügynek a II. üggyhöz történt egyesítését (Pp.149.§ (1) bekezdés), s azt együttesen elbírálv mind a két elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte a felperest a perköltség viselésére.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben tisztázta, azt helyesen állapította meg, s abból érdemben helyes jogi következtetést vont le. Kiemelte, hogy a rendes gazdálkodás körébe a cégjegyzékbe bejegyzett, az adós létesítő okiratában szereplő tevékenységi körök gyakorlása során, az üzletszerű gazdasági kapcsolatokban megkötött szerződések és az ezek alapján teljesített szolgáltatások tartozhatnak. A felperes generálkivitelezőként megkötött szerződéseiből eredő kötelezettségek teljesítése a felperes rendes gazdálkodásának a körébe esett.

Azt, hogy a visszakövetelt szolgáltatás a Cstv. 40.§ (2) bekezdése alapján a rendes gazdálkodás körébe tartozik-e, az alapul szolgáló jogügylet alapján kell eldönteni. Amennyiben az adós a szerződést a rendes gazdálkodás körében köti meg, az ellenszolgáltatás teljesítése, ideje, módja a jogügylet minősítésén nem változtat, a kifizetés idejétől függetlenül a jogügylet és az annak alapján teljesített szolgáltatás - eredeti minősítésének megfelelően - a rendes gazdálkodás körébe tartozik. A jogviszony alaptermészete a döntő e szempontból, és ennek alapján a jogviszony minden eleme, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás is a rendes gazdálkodás körébe tartozik. A rendes gazdálkodás körében megkötött szerződések jogosultjai már a szerződés megkötésekor alappal bízhatnak abban, hogy a szerződésszerű teljesítésükért nyújtott ellenszolgáltatás tőlük nem lesz visszakövetelhető, függetlenül attól, hogy a kifizetésre határidőben, vagy azon túl, esetlegesen a felszámolási eljárással való fenyegetettség miatt kerül sor. A Cstv. 40.§ (2) bekezdése az adóssal szerződő felek védelmét szolgálja. Önmagában az a tény, hogy a rendes gazdálkodás körébe eső jogügyletből eredő fizetési kötelezettségét az adós a felszámolással való fenyegetettség miatt, annak hatására teljesíti, a szolgáltatást nem minősíti át a rendes gazdálkodás körén kívül nyújtott szolgáltatássá.

A felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte - tartalmában - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását oly módon, hogy keresetének adjon helyt a Kúria. Állította a Cstv.40.§ (2) bekezdésének, a Pp.221.§ (1) bekezdésének, 213.§ (1) bekezdésének a megsértését.

Fenntartotta a per során képviselt álláspontját és kiemelte - hivatkozva a BDT2008.1728. döntésre -, hogy a nem rendes gazdálkodás körébe tartozó jogügyletek nem mindennaposak, nem a gazdasági tevékenység folytatásához szükséges áru, anyag, munkaerő-szükséglet biztosítására szolgálnak.

A rendes gazdálkodás fogalma körében azzal érvelt, nem vette figyelembe a bíróság azt a tényt, hogy a felperes a felszámolások első fokon történt elrendelését követően fizette ki a hitelezőket. Álláspontja szerint az adósnak vagy ki kell fizetnie valamennyi tartozását, vagy nem, de a közöttük való válogatás eltér a rendes gazdálkodástól. Rangsort kellene felállítani a jogcímek szerint a rendes gazdálkodás során is, és a Cstv.57.§ (1) bekezdésében meghatározott felszámolási költségeket át lehetne analóg módon ültetni a felszámolási eljárásen kívüli gazdálkodásba is. Hivatkozott arra, hogy ha a gazdálkodó szervezet nem a munkavállalóját fizeti ki vagy nem anyagot vásárol, hanem egy ezekhez nem kapcsolódó szerződéses partnerét fizeti ki, akkor elvonja a továbbműködés lehetőségét, és ez nem minősíthető rendes gazdálkodásnak.

A rendes gazdálkodással ellentétesnek állította azt is, hogy az alperesek felperes által kielégített követelései közül több már régebben lejárt tartozás volt. A normális tevékenység körébe az tartozik, hogy ezeket határidőben fizeti ki az adós, vagy mindig a legrégebbit egyenlíti ki a kamatterhek növekedésének elkerülése miatt. Jelen ügyben nem így történt a kifizetés. A jogerős ítélet csak azoknak a hitelezőknek az érdekeit védi, akik a felszámolási eljárás segítségével elérték az adós teljesítését, míg azokat nem, akik jóval magasabb összeget áldozva fizetési meghagyást nyújtottak be, vagy pert indítottak.

A 4.G.40.178/2011/6. számú ítélet elleni fellebbezésben támadta a Cstv.40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított kereseti kérelem elutasítását is, arra hivatkozva, hogy a másodfokú ítélet ezzel kapcsolatban semmilyen rendelkezést nem tartalmaz. Fenntartotta álláspontját arra vonatkozóan, hogy a II.r. alperes részére kifizetett 6.042.703 Ft az adósnak a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontja szerint visszajár, az ügylet a hitelezőt előnyben részesítette és a kifizetés jognyilatkozatnak tekinthető.

Az I. számú per I-IV. r. és VI-XII. r. alperesei, valamint a II. számú per II. r. alperese felülvizsgálati ellenkérelmeikben kérték a jogerős ítélet hatályában való fenntartását, a felperes perköltségben való marasztalását. Kiemelték, lényegtelen, hogy a felperest milyen rejtett indokok és feltevések késztették a teljesítésre. Követelésük valós gazdasági tevékenységen alapult és az adós csak a rendes gazdálkodás körében fennálló kötelezettségének tett eleget, amikor a tartozását megfizette. Egy kifizetés rendes gazdálkodás körébe való tartozását az a jogügylet határozza meg, amely a fizetési kötelezettséget keletkezteti, s ez a minőség a jogügylet létrejöttének időpontjában rögzül, függetlenül attól, hogy a későbbiek során milyen elvek mentén egyenlíti ki az adós az áru, szolgáltatás ellenértékét. Önmagában az adós fizetési taktikája a kifizetést utóbb nem teheti a rendes gazdálkodás körén kívülé a szerződéses partnerével fennálló, egyébként a rendes gazdálkodás körébe tartozó ügylet esetén. A felperes a tartozás kiegyenlítésével nem ezeket a hitelezőket akarta előnyben részesíteni, hanem a felszámolást akarta elkerülni.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

Az eljárásban elsődlegesen eldöntendő jogkérdés az, hogyan lehet meghatározni a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatás fogalmát: az csak a napi gazdálkodás folytatásához szükséges kifizetéseket, teljesítéseket foglalja magában, vagy pedig ide tartozik valamennyi olyan - esetleg már korábban esedékessé vált - követelés kiegyenlítése is, amely az adós üzletszerű

tevékenységének a végzése következtében merült fel.

A Kúria fenntartja e körben a BH2009.248. számú eseti döntésében kifejtett álláspontját: az adós rendes gazdálkodása körébe a cégjegyzékbe bejegyzett, az adós létesítő okiratában szereplő tevékenységi körök gyakorlása során az üzletszerű gazdasági kapcsolatokban megkötött szerződések, az ezek alapján teljesített szolgáltatások tartozhatnak. Azt, hogy ténylegesen mely ügyletek tartoznak az adós rendes gazdálkodása körébe, mindig az adott ügy sajátosságai alapján lehet megítélni.

A Kúria nem ért egyet a felperes által kifejtett azzal az állásponttal, hogy az adósnak csak a napi gazdálkodáshoz szükséges - gyakorlatilag a Cstv. 57.§ (1) bekezdés a) pontja szerint felszámolási költségnek minősülő, és abból is csak egy szűkített körbe tartozó - kötelezettségeit szabadna kifizetnie olyan esetben, amikor ellene felszámolási eljárást kezdeményeztek. Egyrészt a felszámolási eljárás kezdeményezése még nem jelent korlátozást az adós rendelkezési jogában, és számtalan esetben a hitelező követelésének a kielégítése miatt az eljárás megszűnik a felszámolás elrendelése előtt. Másrészt pedig a Cstv. 57.§ (2) bekezdés b) pontja figyelembe veszi, hogy a felszámolás során is lehetőség van az adós gazdasági tevékenységének folytatására. Ennek körébe beletartozik a szerződések kötése szállítókkal, alvállalkozókkal. A felperes álláspontjának elfogadása sem eredményezné tehát azt, hogy az adós a rendes gazdálkodásának folytatása körében felmerült követeléseket ne fizethesse ki.

A jelen ügy tényállása alapján megállapítható, a felperes generálkivitelezői szerződés alapján kötött az alvállalkozókkal, szállítókkal szerződést, amely a felperes rendes gazdálkodási körébe esett. A bíróság jogerős határozatában helytállóan helyezkedett arra az álláspontra, hogy az igénybe vett szolgáltatásért szerződés alapján teljesített ellenszolgáltatás, a rendes gazdálkodás körében létrejött jogügylet teljesítése volt. Az ellenszolgáltatás esedékességet követő teljesítése, ideje, módja a jogügylet minősítésén nem változtat, a jogügylet továbbra is a rendes gazdálkodás körébe tartozik.

A Cstv. 40.§ (2) bekezdésében foglalt törvényi tényállás megvalósulásának megállapítása körében elsősorban a jogviszony jellege a döntő abban az esetben, ha az adós a lejárt, esedékes kötelezettségeit fizette meg. Ennek alapján azt kell vizsgálni, hogy a jogviszony minden eleme, a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás is, a rendes gazdálkodás körébe tartozik-e. Az eljárás adataiból egyértelműen megállapítható, hogy a peres felek között a felperes rendes gazdálkodása körében létrejött olyan szerződések álltak fenn, amelyeket az alperesek szerződésszerűen már teljesítettek, de a felperes a saját tartozását a szerződésnek megfelelően nem fizette meg annak esedékességekor.

Nem teszi a rendes gazdálkodás körén kívül esővé a felek közötti jogügyletet önmagában az a tény, hogy az alperesek a teljesítés elmaradása miatt a jogszabályban biztosított lehetőséget, felszámolási eljárás megindítását vették igénybe, és a teljesítés ennek során - egyébként nem jogellenesen - történt.

A másodfokú bíróság - jóllehet indoklásában részletesen nem tért ki a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított kereseti kérelem elutasítására -, helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokaira tekintettel. Ezzel az elsőfokú ítélet indokolása a jogerős ítélet részévé vált, s ebből következően megállapítható, hogy a másodfokú bíróság részéről nem valósult meg a Pp. 221.§ (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettség megsértése.

A jogerős ítélet érdemben helytállóan utasította el a Cstv. 40.§ (1) bekezdés c) pontjára alapított keresetet. Az abban foglalt tényállás megvalósulásának megállapításához azt kell bizonyítani a felperesnek, hogy a hitelező előnyben részesítését eredményező szerződés vagy jognyilatkozat hozza létre az adós kötelezettségét, mellyel végül a hitelező előnyben részesítése megvalósul. Jelen esetben azonban az a szerződés, amelynek alapján a felperes teljesített, már jóval korábban keletkezett, és a szerződés nem részesítette előnyben a hitelezőt.

A kifejtett indokokra tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt hatályában fenntartotta a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján.

A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesek felülvizsgálati eljárással kapcsolatban felmerült költségét, amely az alperesek jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból áll. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.)IM. rendelet 3.§ (2) bekezdésének a)-c) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A.§ (1) bekezdése alapján állapította meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59.§ (1) bekezdése és 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján az alperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére is.

, 2013. június 4.

. Török Judit sk. a tanács elnöke, Dr. Csóke Andrea sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró

